

BERGEN OG HORDALAND TURLAG

RESULTATREGNSKAP

Driftsinntekter	Note	2017	2016
Medlemskontingent	10	13 951 040	13 132 885
Hytter	3	5 456 523	4 730 750
Aktivitet	4	5 146 738	4 795 639
Varesalg Turinformasjon	5	4 578 815	4 587 181
Gaver, bidrag, offentlige tilskudd	6	4 834 696	4 711 409
Andre inntekter	7	2 643 760	2 375 065
Sum driftsinntekter		36 611 571	34 332 929
Driftskostnader			
Varekjøp		7 836 927	7 935 306
Lønn og sosial kostnader	8	11 599 814	11 675 052
Avskrivninger	9	371 952	381 500
Kontingent til lokallag og DNT	10	4 465 269	4 109 892
Informasjon og markedsføring	15	1 742 527	2 038 168
Andre driftskostnader	11	10 599 350	8 317 332
Sum driftskostnader		36 615 839	34 457 251
Driftsresultat		-4 268	-124 322
Finansinntekter og finanskostnader			
Renteinntekter fra foretak i samme konsern		23 958	28 750
Andre renteinntekter		151 049	135 509
Rentekostnad		14 673	35 683
Sum finansposter		160 334	128 576
Årsresultat		156 066	4 254
Disponering og overføring av egenkapital			
Overført til annen egenkapital		156 066	4 254
Sum		156 066	4 254

BERGEN OG HORDALAND TURLAG

BALANSE

EIENDELER	Note	31.12.2017	31.12.2016
Anleggsmidler			
Tverrgt. 4/6	9	3 202 713	3 254 299
Hytter	9	2 405 630	2 725 996
Anlegg under oppføring Skåla	9	0	2 800 194
Anlegg under oppføring Vesete	9	346 305	
Aksjer		258	258
Lån til Friluftslivets Hus	2	400 000	500 000
Aksjekap. Friluftslivets Hus	2	211 000	211 000
Langsiktig bankinnskudd	13	5 000 000	5 000 000
<i>Sum anleggsmidler</i>		<u>11 565 906</u>	<u>14 491 747</u>
Omløpsmidler			
Beholdninger	12	3 284 271	2 428 052
Kortsiktige fordringer		3 465 218	1 839 589
Betalingsmidler	14	15 906 200	13 721 499
<i>Sum omløpsmidler</i>		<u>22 655 689</u>	<u>17 989 140</u>
SUM EIENDELER		<u>34 221 595</u>	<u>32 480 887</u>
GJELD OG EGENKAPITAL			
Egenkapital			
Egenkapital pr. 1.1		22 555 647	22 551 393
Årets resultat		156 066	4 254
<i>Sum egenkapital pr. 31.12</i>		<u>22 711 713</u>	<u>22 555 647</u>
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		1 953 168	1 176 925
Offentlige avgifter		579 572	857 012
Forskudd kontingent		5 644 750	5 700 750
Annen kortsiktig gjeld		3 332 391	2 190 553
<i>Sum kortsiktig gjeld</i>		<u>11 509 881</u>	<u>9 925 240</u>
SUM GJELD OG EGENKAPITAL		<u>34 221 595</u>	<u>32 480 887</u>

Bergen, 05.03.2018

Helene Ødven

Daglig leder

Sara Petrine Solli Veierød

Styremedlem

Svein Å. Bergset

Styremedlem

Tore Johan Smidt

Styreleder

Vibeke Reigstad

Styremedlem

Fredrik Mortensen

Styremedlem

Pål K Haugetun

Nestleder

Kristin Ulvang

Styremedlem

Mons-Ove Hauge

Styremedlem

Siv Høgtun

Styremedlem

Elisabeth Eide

Styremedlem

Mette Nygård Havre

Styremedlem

Note 1**Regnskapsprinsipper**

Arsregnskapet er satt opp i samsvar med god regnskapsskikk. Det er videre fulgt relevante bestemmelser i Norsk Regnskaps Standard utarbeidet av Norsk Regnskaps Stiftelse.

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld:

Omløpsmidler vurderes til laveste verdi av anskaffelseskost og antatt virkelig verdi (Lavest verdis prinsipp). Underavdelingens egne midler er klassifisert som annen kortsiktig gjeld.

Anleggsmidler

Bokført verdi av anleggsmidler i balansen fremkommer som differansen mellom anskaffelsespris redusert med akkumulerte ordinære avskrivninger. Tilskudd ved anskaffelser er ført til fratrukk i eiendelens anskaffelseskost.

Vedlikehold av anlegg

Vedlikehold av normal brukssitasje på anlegg blir kostnadsført det året de er påløpt, uavhengig av kostnadsstørrelse.

Oppgradering/påkostning av anlegg

Vedlikehold som fører til en vesentlig oppgradering og påkostning av anlegg, blir balanseført og avskrives over gjenværende levetid.

Investeringer kontor:

Investeringer til kontoret, som kontormøbler og datautstyr, blir utgiftsført i sin helhet det året investering foretas.

Varer:

Varer er vurdert til det laveste av gjennomsnittlig anskaffelseskost og netto salgsverdi (Laveste verdis prinsipp).

Inntekter:

Inntekter resultatføres i samsvar med opptjeningsprinsippet.

Regnskapsoppstilling:

Regnskapet er presentert etter bruttomodellen. Dette medfører at man ikke ville finne korresponderende kostnader til alle inntektstall i regnskapsoppstillingen.

Note 3, 4 og 5 viser bidrag fra den enkelte avdeling, og man vil her ikke finne sammenheng mellom regnskap og noter.

Note 2**Konsern**

Selskapet er morselskap i konsernet Bergen Hordaland Turlag

Investering i datterselskap	Forretnings- kontor	Eierandel/ Stemmeandel	Bokført egenkapital 2017	Årets resultat 2017
Friluftslivets Hus AS	Bergen	100 %	283 656	72 453

Mellomværende med datterselskap	2017	2016
Langsiktig fordring:	400 000	500 000
Kortsiktig fordring:	51 248	0
Debitor:	60 000	185 324

Note 3**Bidrag fra hyttedriften**

	2017	2016
Overnatting, proviantinntekter og tilskudd	5 513 841	4 954 642
Drift av hytter	-2 935 839	-2 732 606
Bidrag fra hyttedriften	2 578 002	2 222 036

Kostnadsført 2017:

Kr 138 148 vedr. tak sikringsbu Høgabu

Kostnadsført 2016:

Kr 62 298 vedr. materialer på Breidablik (Kvam)

Kr 47 160 vedr. solcellelegg på Stavali

Kr 33 990 vedr. materialer på Stavali

Kostnad ombygging underetasje A Grieg er bokført på avd. 5 (hytte vedlikehold) og ligger under andre driftskostnader. Se note 11.

Note 4**Aktivitet**

	2017	2016
Påmelding og tilskudd	7 196 266	7 614 831
Utbet selvst.næringsdrivende	-794 108	-803 400
Annen varekostn	-2 097 238	-1 833 199
Lønn overf aktivitet pga prosj.ansatt/mottatt tilskudd	-157 000	-536 000
Honorar frivillige	-423 520	-483 153
Utstyr/materiell	-1 222 837	-1 093 275
Fremmedtjenester	-326 583	-415 290
Møte og seminar	-223 013	-278 297
Reise og opphold	-23 169	-15 452
Markedsføring, 7-fjellsturen samt annen akt. tilknyttet tilskudd	-650 759	-828 423
Profileringsutstyr	-31 264	-46 628
Bank og kortgebyrer	-115 168	-103 353
Overføringer til lokallag	-	-5 191
Overført resultat senior	8 061	79 197
Andre driftskostnader	-383 836	-339 017
Sum kostnader	-6 440 433	-6 701 482
Bidrag fra aktivitet	755 832	913 349
Herav driftsresultat 7-fjellsturen	1 043 018	1 128 373

Note 5**Varesalg**

	2017	2016
Andel varesalg Turinformasjon:		
Varesalg:	4 592 170	4 592 726
Ordinær varekostnad	-2 868 853	-2 985 704
Ukurans varebeholdninger	347 224	-322 737
Andre driftskostnader	-194 566	-426 879
Bidrag fra varesalg	1 875 975	857 406

Note 6

Gaver, bidrag, offentlige tilskudd

		2017	2016
Bergen Kommune	Pensjonistgruppen	40 000	-
Bergen Kommune	Adm.tilskudd barn og ungdom	76 700	58 850
Bergen Kommune	Aktivitetstilskudd barnas turlag	38 300	78 500
Bergen Kommune	Driftstilskudd folkehelsekoordinator	204 000	204 000
Bergen Kommune	Aktivitetstilskudd	200 000	250 000
Bergen Kommune	Ut på tur, alle med	84 000	-
Bergen Kommune	Barnefattigdom	70 000	-
Bergen Kommune	Friluftsliv i skolen	150 000	-
Bergen Kommune	Trasétiltak 7-fjellsturen	35 000	-
Bergen Kommune, Grønn etat	Driftstilskudd	101 700	101 700
Bergen og Hordaland Turlag	Stimuleringsmidler til gruppene (Fjellsport, seniorer og turlederutvalget)	30 000	47 000
DNT	Kom deg ut dagen, høst	54 000	47 000
DNT	Kom deg ut dagen, vinter	32 000	37 000
DNT (Helsedepartementet)	Aktiv til hundre	220 000	240 000
DNT	EK-fordeling DNT (formålskapital)	-	195 796
DNT	Naturvern Hordaland (Nicolas Rodriguez)	280 000	280 000
DNT Bjørstad-stiftelsen	Fjellsport	-	36 000
DNT Frifond	Barn- og ungdom	667 500	686 543
DNT SR-Bank/Stavanger	X-ung	-	125 000
Fana Sparebank	Gave til ungdom	-	40 000
Frifo	Kom deg ut dagen	-	25 000
HBUR	Barn- og ungdom	-	100 000
Hordaland fylkeskommune	Trilleturlaget/bæreturer	32 000	20 000
Hordaland fylkeskommune	Friluftslivets hus	120 000	118 000
Hordaland fylkeskommune	Driftstilskudd	519 170	508 515
Hordaland fylkeskommune	Grillin N Chillin for ungdom	75 000	-
Hordaland fylkeskommune	Kveldsmatturer for ungdom	-	60 000
Hordaland fylkeskommune	Brekkestang mot inaktivitet (ungdom)	-	100 000
Hordaland fylkeskommune	Driftstilskudd til barn og ungdom	100 000	-
Hordaland fylkeskommune	Klart det går!	100 000	-
Hordaland fylkeskommune	Friluftliv i skolen	-	100 000
Hordaland fylkeskommune	Lavterskel - Vinteraktivitetsdag på Kvamskogen	40 000	-
Hordaland fylkeskommune	Lavterskel - Inkluderingsarbeid	50 000	-
Hordaland fylkeskommune	Titur/Turposter i Bergen	100 000	130 000
Hordaland fylkeskommune	M og G turløyper (Turskiltprosjektet)	-	187 500
Hordaland Idrettskrets	Vinteraktivitetsdag på Kvamskogen	40 000	-
LNU Aktivitetsstøtte - Herreløs arv	Klart det går!	300 000	-
Odda Kommune	Konseptavklaring Trolltunga	20 000	-
Olav Thons stiftelsen	Madrasser	-	2 100
Oluf Bjørnseth og hustru Marie født Knutzens fond	Turboklubber (barn og unge)	50 000	-
Skålaatilaget	Utbedring av sti og bro til Skåla	-	64 000
Sparebanken Vest	Almennyttige midler, gave til friluftsliv i skolen	-	50 000
SR-Bank	Sparebankstiftelsen, gave	-	50 000
Studieforbundet	Kurs	50 550	63 405
Tekna	Newton Camp	20 000	40 000
UDI (Utenriksdepartementet)	Aktivitetstilskudd for barn og unge i asylmottak	56 276	-
Westfal-Larsen	Folkehelse	-	25 000
Sum		3 954 196	4 070 909
Avsatt gaver, bidrag, offentlige tilskudd			
DNT/Miljødirektoratet	MD-skolemidler	150 000	115 000
DNT	Barnas Turlag der du bor	70 000	130 000
DNT	Bynært friluftsliv for alle	337 500	100 000
DNT	Turbouker	66 000	40 000
DNT	Ferskingkurs	105 000	-
DNT SR-Bank/Stavanger	X-Ung	-	125 000
Frifo, støtte Kom deg ut dagene	Kom deg ut-dagene	20 000	-
GC Rieber skoleprosjekt	Til barn og unge	-	100 000
Hordaland fylkeskommune	Mulighetsstudie Trolltunga	132 000	-
Hordaland fylkeskommune	Turskiltprosjektet	-	10 500
Tekna, tilskudd til Newton Camp	Newton Camp (tilbakeført ikke utbetalt støtte for 2015)	-	-20 000
Virke, til HR-arbeid	HR-arbeid i administrasjonen	-	40 000
Sum		880 500	640 500
Sum totalt gaver, bidrag, offentlige tilskudd		4 834 696	4 711 409

Note 7

Andre inntekter	2 017	2 016
Annonseinntekter	359 645	760 449
Sponsormidler	754 000	320 000
Kulturdepartementet, spillemidler	960 000	321 000
MVA-kompensasjon	157 490	295 024
Leieinntekter, husleie NJFF	100 344	96 900
Leieinntekter, husleie og kontorkostnader FNF	108 000	80 000
Leieinntekter, fellesutgifter for direkte DNT ansatte (Hans Kr Flaatten)	0	61 333
Regnskapshonorar Friluftslivets Hus	48 000	48 000
Norsk Tipping, grasrotandel	122 523	87 903
Frifondsmidler ovf fra tidligere år	39 386	0
Porto og ekspedisjonsgebyrer	44 602	
Egenandeler deltakere fra lokallag, til landsmøte og fellesmøte	15 975	0
7-fjellsmerker og 7-fjellsplaketter	25 577	
Fana Sparebank, gaveutdeling	10 000	0
Private gaver til A Grieg og "Klart det går!"-prosjektet	7 500	0
Seniorgruppen, overført egenkapital	8 061	79 197
Andre inntekter	43 675	139 456
Tilskudd overført fra forrige år **	-68 385	85 803
Tilskudd overført til neste år ***	-92 633	0
Sum	2 643 760	2 375 065

	<u>Tilskudd overført fra forrige år</u>	<u>2 017</u>	<u>2 016</u>
	Turskiltprosjektet	36 615	
	H Westfal og Anna Larsen	20 000	
(feil avsetning)	Stavanger Turistforening/DNT X-L	-125 000	
	DNT Frifond		85 803
	Totalt	-68 385	85 803
	<u>Tilskudd overført til neste år</u>	<u>2 017</u>	<u>2 016</u>
	LNU Herreløs arv til "Klart det går"	92 633	0

Note 8

Lønn og sosiale kostnader	2017	2016
Lønn *	9 172 942	9 064 112
Arbeidsgiveravgift	1 402 888	1 406 994
Pensjonskostnader (Pensjon betalt av overskuddsfond deler av året 2017)	401 309	585 127
Andre ytelser	622 675	618 818
Sum	11 599 814	11 675 052

* Lønn	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Ordinær lønn og honorarer	8 303 726	8 098 213
Refusjon fra Nav	-484 173	-337 653
Feriepenger	1 004 874	969 349
Overtid lønn	204 358	189 357
Naturallytelser	144 157	144 847
	9 172 942	9 064 112

Antall årsverk i 2017 utgjorde 16,5.

Antall årsverk er inkludert bruk av ekstrahjelp, vikarer og timelønnet personell, som utgjør ca 0,40 årsverk.

17 personer er fast ansatt, hvorav 2 personer har hatt redusert stilling.

I tillegg har 1 person vært ansatt som vikar, og 1 person på kortsiktig prosjekt.

I Tursenteret har 2-4 personer vært ansatt som deltidsmedarbeidere torsdag/lørdag og i ferier.

Daglig leder mottok i 2017 kr 868 044 i lønn, og i tillegg kr 18 663 i andre godtgjørelser.

Det er for 2017 kostnadsført kr 159 231 i revisjonshonorar, inkludert kr 15 250 i særattestasjoner. Kostnadene er eksklusiv mva.

Foreningen har ikke ytt lån til ansatte. Det er ikke utbetalt lønn eller godtgjørelse til styrets medlemmer.

Avtalte pensjonsforpliktelse for foreningens ansatte er dekket av en kollektiv pensjonsforsikring i Gjensidige og KLP. Forsikret pensjonsforpliktelse er ikke balanseført - kostnaden er lik premien.

Det er i 2017 byttet forsikring og pensjonsleverandør fra Frende til Gjensidige. Årets innsparing på personforsikringer er kr 34 344. Deler av pensjonspremie er trukket fra overskuddsfond og ikke belastet resultatet. Pensjonssparing trukket fra fond er kr 203 080.

Selskapets pensjonsforsikring tilfredsstiller krav til obligatorisk tjenestepensjon.

Note 9

Varige driftsmidler

	Anl.under oppfør	Hytter	Tverrgt.	Tverrgt Oppussing	Sum
Anskaff kost innkjøp		27 611 039	7 770 673		35 381 712
Akk. Tilskudd til investering		13 177 365	2 837 000		16 014 365
Akk.avskrivninger		8 907 484	1 679 374		10 586 858
Bokført verdi pr. 1.1	0	5 526 190	3 254 299		8 780 489
Tilgang i året**)	346 305				346 305
Tilskudd til investering**)		2 800 194			2 800 194
Avgang					
Årets avskrivninger		320 366	51 586		371 952
%-sats	0 %	6 %	2 %	10 %	
Bokført verdi pr. 31.12	346 305	2 405 630	3 202 713		5 954 648

*) Anlegg under planlegging/oppførelse

BT-Hytten Vesete, ny utedo 346 305

** Skålabu, åpnet 2017

Byggekostnad 5 431 069 Kr 193 329 er overført til kto 2990 - avsetning til rehab Skålatåmet.

Spillemidler og tilskudd/gaver -5 431 069 (private gavemidler er omdisponert pga. overskudd etter mottatte

Netto kostnad 0 spillemidler)

Note 10

Medlemskontingent

	2017	2016
Driftsinntekter:		
Medlemskontingent er oppført som brutto inntekter fra medlemmene	13 951 040	13 132 885
Driftskostnader:		
Betalt til DNT (landsforeningen)	3 736 520	3 440 241
Betalt til lokallag	728 749	669 651
Sum kontingent til lokallag og DNT	4 465 269	4 109 892
Netto kontingent til Bergen og Hordaland Turlag	9 485 771	9 022 993

Note 11

Andre driftskostnader

	2017	2016
Utgifter lokaler/bygninger	3 690 163	1 716 223
Inventar,utstyr og driftsmateriell	546 449	632 430
Honorar revisjon, rågivende, advokater	156 731	138 036
Hyttevaktutgifter	89 052	61 227
Frivillighetsgoder	188 775	155 360
Fremmedtjenester	1 888 483	1 528 155
Reise- og møtekostnader	1 829 316	1 776 740
Tur/arrangementsutstyr/materiell	136 803	69 903
Fjellsikring	41 341	21 058
Andre driftskostnader	2 032 238	2 218 199
Sum	10 599 350	8 317 332

Utgifter lokaler/bygninger

2017
Alexander Grieg-hytten, underetasje 2 547 174

Kostnader vedr. vedlikehold og ombygging av underetasje på A Grieg-hytten er kostnadsført i sin helhet i regnskapsåret.

Det er mottatt tilsagn på spillemidler på 1/3 av total kostnad. Det er derfor inntektsført 1/3 av påløpte kostnader pr 31/12-17 - kr 886 000.

Note 12

Beholdninger

	2017	2016
Tursenteret	2 487 141	2 047 464
Hytter, proviant	323 000	276 000
Hytter, t-skjorter og luer med Skåla-logo (til salg på Skålabu)	98 774	0
Arrangement (Opptur Bergen og Opptur Hordaland)	163 338	104 588
Aktivitet, Opptur T-skjorter til bruk i 2018	130 900	0
DNT kolleksjon/profileringstøy	81 119	
Sum	3 284 271	2 428 052

Note 13**Langsiktig bankinnskudd**

	2017	2016
Sikringsfond	5 000 000	5 000 000

Midlene kan kun benyttes etter vedtak i Fellesmøte.

Note 14**Pantegjeld og garantier**

	2017	2016
Gjeld som forfaller senere enn 5 år etter regnskapsårets slutt:	0	0

Garantier

Reisegarantifondet/innskuddskonto i DnB	53 441	53 176
---	--------	--------

Betalingsmidler

	2017	2016
Sparebanken Vest, konto for drift	718 789	3 435 159
Sparebanken Vest, konto for særvilkår/flat rente	14 102 881	9 608 774
Sparebanken Vest, konto for nettbetaling	275 515	27 750
Sparebanken Vest, konto for småkjøp/drift	72 397	79 118
Sparebanken Vest, konto skattetrekk	414 292	450 574
Sparebanken Vest, renter på sikringsfond	49 302	50 172
DNB, Vipps	198 348	11 435
Kontanter	21 236	5 341
Sum bank og kontanter	15 852 759	13 668 323

Sum totalt, betalingsmidler	15 906 200	13 721 502
------------------------------------	-------------------	-------------------

Sum totalt bankinnskudd og kontanter	20 906 200	18 721 502
--------------------------------------	------------	------------

Note 15**Informasjon og markedsføring**

	2017	2016
Markedsføring vedr annonse, istikk, questback etc	1 415 081	1 649 372
Sti&varde/avis/brosjyrer etc.	95 122	295 943
DNT kolleksjon/profileringstøy til lokallag og frivillige	195 072	55 745
Bilder	37 251	37 108
Sum	1 742 527	2 038 168

Uttalelse fra ledelsen innhentes som et ledd i vår revisjon av årsavslutningen. Målsettingen er at denne skal bidra til å sikre at alle relevante opplysninger er tatt med i årsregnskapet. Uttalelsen bes underskrevet av selskapets styreformann og daglig leder.

Til: Steinbakk Revisjon AS

UTTALELSE FRA LEDELSEN OM ÅRSREGNSKAP FOR 2017

Denne uttalelsen er avgitt i forbindelse med revisjon av regnskapet for **Bergen og Hordaland Turlag** med det formål å kunne konkludere om hvorvidt regnskapet i det alt vesentlige gir et rettviseende bilde i samsvar med standarder for økonomisk rapportering. Vi bekrefter (etter beste evne og overbevisning, og etter å ha foretatt de forespørsler vi har ansett som nødvendige for å innhente de nødvendige opplysninger) at:

Regnskap

Vi har oppfylt vårt ansvar vedrørende utarbeidelsen av regnskapet som fastsatt i vilkårene for revisjonsoppdraget, og regnskapet gir et rettviseende bilde i samsvar med God Regnskapsskikk i Norge.

Vi erkjenner vårt ansvar for implementering og drift av regnskaps- og intern kontroll-systemer som er utformet for å forhindre og avdekke misligheter og feil.

Viktige forutsetninger som er brukt av oss ved utarbeidelsen av regnskapsestimater, er rimelige. (ISA 540)

Det er tatt tilstrekkelig hensyn til og opplyst om forhold til nærstående parter og transaksjoner med disse i overensstemmelse med kravene i aksjeloven. (ISA 550)

Alle hendelser etter datoen for regnskapet og som ifølge God regnskapsskikk medfører korrigerende eller omtale, er korrigert eller omtalt. (ISA 560)

Virkningen av ikke-korrigert feilinformasjon er uvesentlig, både enkeltvis og samlet for regnskapet sett som helhet. (ISA 450)

Opplysninger som er gitt


- Vi har gitt revisor:
 - Tilgang til alle opplysninger, som vi har kjennskap til, som er relevante for utarbeidelsen av regnskapet, som regnskapsregistreringer, dokumentasjon, styrereferater, generalforsamlingsreferater og andre saker,
 - Tilleggsopplysninger som revisor har bedt om fra oss for revisjonsformål, og
 - Ubegrenset tilgang til personer i enheten som det etter revisors vurdering er nødvendig å innhente revisjonsbevis fra.
- Alle transaksjoner er registrert i regnskapsposter og reflektert i regnskapet.
- Vi har gitt revisor opplysninger om resultatene av vår vurdering av risikoen for at regnskapet kan inneholde vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter. (ISA 240)
- Vi har gitt revisor alle opplysninger om eventuelle misligheter eller mistanker om misligheter som vi er kjent med og som kan ha påvirket enheten, og som involverer ledelsen, ansatte som har en betydningsfull rolle i intern kontroll, eller andre hvor misligheten kunne hatt en vesentlig virkning på regnskapet. (ISA 240)
- Vi har gitt revisor alle opplysninger om eventuelle påstander om misligheter eller mistanke om misligheter som kan ha påvirket enhetens regnskap og som er kommunisert av ansatte, tidligere ansatte, analytikere, tilsynsmyndigheter eller andre. (ISA 240)
- Vi har gitt revisor opplysninger om alle kjente tilfeller av manglende overholdelse eller mistanke om manglende overholdelse av lover og forskrifter som kan ha betydning for utarbeidelsen av regnskapet. (ISA 250)
- Vi har gitt revisor opplysninger om identiteten til enhetens nærstående parter og alle forhold til nærstående parter og transaksjoner med disse som vi er kjent med. (ISA 550)
- Vi har gitt revisor opplysninger om alle eiendeler som er stilt som sikkerhet.

Vi bekrefter (etter beste evne) følgende:

- Årsregnskapet inneholder ikke vesentlige feil eller mangler
- Det er ikke gitt lån eller sikkerhetsstillelse mv etter årsskiftet som gjør at disponering og utdeling på grunnlag av regnskapet ved årsslutt blir ulovlig iht. aksjeloven § 8-1.
- Selskapet har overholdt alle sider av kontraktsmessige betingelser som kan ha vesentlig betydning for årsregnskapet i tilfelle manglende overholdelse. Det har ikke forekommet brudd på krav fastsatt av regulerende myndigheter som kan ha vesentlig betydning for regnskapene i tilfelle manglende overholdelse.
- Selskapet har tilfredsstillende hjemmel til alle eiendeler, og det er ingen pantsettelse av eller heftelser på selskapets eiendeler, med unntak av dem som fremgår av note til årsregnskapet.
- Vi har på tilbørlig måte regnskapsført eller opplyst om alle forpliktelser, både aktuelle og latente, og har opplyst om mulige forpliktelser mht rettstvister.
- Selskapet er kjent med lov om obligatorisk tjenestepensjon, og har tegnet pensjonsordning i samsvar med lovens krav i den grad selskapet er pliktig til å tegne slik pensjonsordning.
- Selskapet er kjent med regelverket vedrørende fri bil, og har innberettet dette i de tilfeller der bil blir benyttet privat.

Bergen, 5. mars 2018


Helene Ødven


Tore Johan Smidt

Bergen og Hordaland Turlag
Tverrgaten 4-6

5017 Bergen

Bergen, 19. februar 2018

Revisjonsrapport nr 9

I forbindelse med revisjon av regnskapet pr 31. desember 2017 har vi notert følgende momenter til orientering og oppfølging.

Bokføring og dokumentasjon av regnskapsopplysninger

Det er vår oppfatning at organisasjonens rutiner knyttet til bokføringen av transaksjoner og dokumentasjon av regnskapsopplysninger fungerer betryggende og i samsvar med lov og god regnskapsskikk. Regnskapsarbeidet er utført ordentlig, nøyaktig og har høy grad av kvalitet.

Hytte Alexander Grieg – prosjekt underetasje

I regnskapet er det kostnadsført kr 2.656.939 som vedlikehold knyttet til underetasjen i hytten «Alexander Grieg». Videre er det avsatt opptjent spillemidler med kr 886.000, tilsvarende 1/3 av prosjektkostnadene, i samsvar med tilsagn om tilskudd. Netto kostnadsførte utgifter utgjør således kr 1.770.939.

Vi har reist spørsmålet om utgiften har karakter av vedlikehold som normalt skal kostnadsføres eller om utgiften er en investering som normalt skal balanseføres som en påkostning på hytten.

I følge samtale med prosjektleder Johnny Bjørge har vi fått opplyst at prosjektet har omfattet bygging av nytt garderobe- og dusjanlegg, herunder også badstue. Prosjektet har medført en total ombygging der også etasjens struktur og rominndeling er endret. Regnskapsmessig er dette, etter vårt syn, en investering som normalt skal balanseføres og ikke kostnadsføres direkte.

Bjørge opplyser videre at prosjektet også har hatt elementer av vedlikehold. Dette slik at en fornuftig regnskapsmessig løsning vil være en fordeling av utgiftene mellom en andel vedlikehold som kostnadsføres og en andel påkostning/investering som balanseføres.

Organisasjoner som ikke er skattepliktige kan dog fastsette grenser for balanse-/kostnadsføring av anskaffelser på et friere grunnlag enn organisasjoner som er skattepliktige. Imidlertid gir skattereglene ofte et godt og praktisk utgangspunkt for fastsettelsen av grensen. Videre er det vår oppfatning at regnskapskyndige lesere av årsregnskapet normalt forventer at organisasjonen forholder seg til alminnelige prinsipper i vurderingen av kostnadsføring kontra balanseføring av byggeprosjekter.

Det er vår vurdering at det ikke er naturlig at Bergen og Hordaland Turlag skal avvike de grunnleggende regnskapsprinsippene på området.

Vi er kjent med at styret ønsker kostnadsføring. Vi ber om at styret vurderer forholdet på nytt.



Med vennlig hilsen

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'L. Steinbakk', written over the printed name.

Leif Steinbakk
Statsautorisert revisor

Bergen og Hordaland Turlag

Kontrollutvalget, møte med administrasjonen tirsdag 13. februar 2018

Gjennomgang av tilskudd av midler fra eksterne kilder

Til stede: Fra utvalget Beate Korsøen, Øyvind Bjørkås, Per Ekeland. Fra administrasjonen: Helene Ødven – daglig leder, Sigrid Kvåle Myksvoll – prosjektleder folkehelse, Catrine Frei – regnskapsansvarlig.

Gjennomgangen tok utgangspunkt i tilskudd for 2017 og spørsmålsstillinger i notat fra Øyvind Bjørkås.

Økonomihåndboken omtaler ansvarsforhold i administrasjonen. Etter at nåværende regnskapsansvarlig overtok regnskapsarbeidet har rutiner og kontroller blitt videreutviklet. Det vises til notat pr. 31. januar 2018 fra Catrine Frei. Tilskudd blir inntektsført når det foreligger et formelt vedtak fra ekstern instans og føres mot kortsiktig fordringer inntil innbetaling foreligger. Ved periodeavslutning balanseføres gjenværende ikke benyttede midler.

Datasystemet inneholder en mappe pr. prosjekt som de tilskudds ansvarlige følger opp. Datamappene skal inneholde søknad, vedtak om tilskudd, budsjett, regnskap og sluttrapport.

Turlaget arbeider med tilrettelegging av folkehelse - og lavterskel tilbud. Tilrettelegging innebærer en del koordinering med andre foreninger som også arbeider med folkehelse. Tilskudd til folkehelse fra det offentlige bevilges for ett år av gangen, maksimalt for tre år, hvoretter det forutsettes at aktiviteten er selvgående uten tilskudd. Det har vært en utfordring å engasjere frivillige. Kontrollutvalget har sett på eksempler på søknader og rapporter og mener at disse dokumentene ligger godt innenfor tilskudd givers og turlagets intensjoner.

Øvrige tilskudd utenom folkehelse inkluderes som bundne og frie midler i turlagets drift. Frie midler mottas med grunnlag i kulturpolitiske mål (regional kulturplan 2015-2025), driftstilskot til fylkesfremjande organisasjoner og fylkesledd, og fri formålskapital fra DNT sentralt. Bundne midler mottas som formålsdefinerte midler fra offentlige og private organisasjoner og private fond. Tilskudd gis vanligvis for ett år av gangen.

Tilsagn tilskudd 2017 viser kr. 5,8 mill., med ca. 80 forskjellige tilskudds identiteter. Omfanget har vært økende. De fleste tilskudd gis for ett år av gangen. En del av turlagets ansatte blir prosjektfinansiert med turlaget som arbeidsgiver. Ved skifte av ansatte kan kontinuitet i oppfølging av det enkelte prosjekt være en utfordring. Turlaget er avhengig av at alle formålsbetingede tilskudd følges opp med kvalitet og god troverdighet. God administrativ tilrettelegging, klare ansvarsforhold og troverdig kontrollrutiner er viktig.

Forbedringsmuligheter:

Styremedlem Elisabeth Eide, ansatt i PWC vil se nærmere på eksisterende rutiner og komme med forslag til mulige forbedringer og mulige hensyn for å ivareta kontinuitet i delprosjekter. Økonomi håndboken bør evt. revideres i forhold. Regnskapspolicy knyttet til inntektsføring og balanseføring av tilskudds midler bør klart fremgå av regnskapsnoter.

Revisor bør foreta en særskilt årlig gjennomgang av internkontroll av tilskuddsordninger.

Bergen 19. februar 2018

Per H. Ekeland

Bergen og Hordaland Turlag

1. Styrets årsberetning 2017

Om virksomheten

Bergen og Hordaland Turlag er en medlemsorganisasjon som skal virke for et aktivt og sikkert, enkelt og naturvennlig friluftsliv. Turlaget har kontorer i Marken i Bergen. Turlaget, inklusive lokallagene, dekker geografisk store deler av fylket.

Dugnadstankegangen og frivillig arbeid fra medlemmene er bærebjelken i Turlagets virksomhet. I 2017 ble det lagt ned omlag 90.000 timer med frivillig arbeid i Turlaget.

Økonomi

Regnskapet for 2017 viser et årsresultat som budsjettert. Dette er styret godt fornøyd med, ikke minst pga. at betydelige arbeider med å rehabilitere underetasjen på Alexander Grieghytten er utgiftsført over driften.

Egenkapitalen er tilfredsstillende. Styret ser positivt på fremtiden og er opptatt av at laget skal ha en sunn og god økonomi. Midler som tilfaller organisasjonen skal benyttes til å gi medlemmene et variert og attraktivt tilbud.

Årsregnskapet er avlagt under forutsetning om fortsatt drift. Styret bekrefter at den forutsetningen er tilstede. Det er styrets vurdering at regnskapet viser et rettviseende bilde av resultat og stilling pr. 31. desember 2017.

Arbeidsmiljø

Styret mener arbeidsmiljøet er godt, og er stadig opptatt av å utvikle dette. Sykefraværet utgjør 2,94 %. Sykefraværet skyldes i hovedsak fravær som ikke er relatert til arbeidssituasjonen.

Virksomheten har ikke vært rammet av alvorlige ulykker eller skade på personer - verken på ansatte eller medlemmer som bidrar med frivillig arbeid.

Kriseberedskapsteamet i BHT avholdt høsten 2017 beredskapsøvelse.

Styret mener å ivareta kravene til likestilling. Administrasjonen består av 12 kvinner og 6 menn pr. 31.12. Styret består av 11 medlemmer hvorav 6 er kvinner. Styrets leder og nestleder er menn. Styret er opptatt av at organisasjonen skal representere bredde i alder, kjønn og kompetanse. Styret ser ikke behov for å iverksette spesielle tiltak for å oppnå jevnere likestilling.

Ytre miljø

Hele virksomheten har som mål å utøve aktivitetene på en naturvennlig måte og i størst mulig grad verne sårbar natur. Styret mener at virksomheten drives i tråd med formålet.

Sentrale hendelser og hovedoppgaver i 2017

I 2017 nådde Bergen og Hordaland Turlag, inkl. lokallag, et medlemstall på 30.865 medlemmer. Helt siden 2002 har Turlaget hvert år satt medlemsrekord og i 2017 ble økningen 1.608 medlemmer sammenlignet med 2016.

Styret har som mål å få lokallag i alle kommuner i Hordaland. I 2017 kom vi nærmere dette målet, og vi er meget tilfredse med at det nå er dannet nye lokallag i både Vaksdal og Ulvik. De nye lokallagene er godkjent av styret og Fellesmøtet, og stiftelsesmøtene vil bli i februar 2018. Med dette er det, inklusive Voss Utferdslag, turlag i 27 av Hordalands 33 kommuner.

BHT sitt hovedmål er få flest mulig ut på tur. I 2017 hadde Turlaget med alle sine grupper og lokallag over 125 173 turer og kurs.

7-og 4-fjellsturen hadde i 2017 et deltagerantall på 6 707. For første gang ble det i 2017 også arrangert en trefjellstur. Trefjellsturen ble en suksess og fikk 728 deltagere.

Arrangementet Opptur for 8-klassinger ble i 2017 arrangert for 13. gang og hadde til sammen nær 6 000 deltakere inkl. lokallagene.

I Bergen har det blitt etablert en ny X-Ung gruppe, og det har også blitt dannet flere nye Turboklubber med faste aktiviteter.

Utdanning av turledere er viktig. Både frivillige og ansatte har avholdt kurs-samlinger forskjellige steder i fylket. Til sammen har Turlaget fått om lag 98 nye turledere.

Den gode utviklingen i hyttebesøket fortsatte 2017 og antallet på overnattinger på hyttene økte med 5,8 % i forhold til foregående år til 23 548 overnattinger.

Søndag den 2. juli var det offisiell åpning av Skålabu. Selv om det var mye snø i fjellet og sluddbyger var åpningsfesten godt besøkt. Fjellmannen og Skåla – entusiasten Petter Bjørstad fikk æren av å erklære Skålabu for offisielt åpnet.

I 2017 fikk BHT en storslått gave fra Bergens Tidende i anledning avisens 150 årsjubileum, - nemlig deres hytte på Veset. BT-hytten på Veset ligger på t-merket sti mellom Mjølfjell og Ulvik. Etter en mindre tilpasning, samt bygging av nytt utedo og lager kunne hytten åpnes søndag den 29. oktober. Det var arrangert fellestur fra Mjølfjell i anledningen åpningen, og en flott forsamling med fjellentusiaster fikk høre sjefredaktør Øyulf Hjertenes sin åpningstale. I en tid hvor hytten ble stadig mindre brukt av de ansatte var BT opptatt av at hytten skulle komme allmenheten til gode. Med gaven fulgte det båt, båthus, det meste av Vesetvannet og et fjellområder på 5,84 km². !

På Osterøy har Osterøy Turlag rehabilitert et gammelt naust slik at Turlaget har fått sitt første kajaknaust.

For Bergen og Hordaland Turlag er det viktig å ta godt vare på alle hytteanleggene. Også i 2017 er det utført vedlikehold på hytteparken. På Alexander Grieghytten er det gjort et stort løft ved at underetasjen er rehabilitert og det er bygget nytt dusjanlegg med badstu og garderober. Det vil også bli montert en heis til underetasjen, og når det er gjort vil hytten representere et meget godt tilbud også til funksjonshemmede.

I 2017 arbeidet Turlaget med å avklare muligheter og rammebetingelser for en mulig ny større betjent hytte ved Trolltunga. På et folkemøte i Odda den 30. august viste det seg imidlertid at det er sterk motstand mot en slik hytte i deler av lokalbefolkningen.

I mangel på et entydig og bredt forankret politisk vedtak i Odda kommune har BHT besluttet å legge hytteprosjektet ved Trolltunga til side.

På Turlaget sitt årsmøte den 5. april var det tid for utdeling av Solrenningsprisen. Årets Solrenningspris ble gitt til Nina Sommerfelt Pettersen for hennes sterke engasjement for DNT Ung.

Årets fellesmøte ble avholdt på Os 11.-12. november. Os Turlag hadde et godt og innholdsrikt arrangement. Ordfører Maria Bruarøy holdt tale og hedret det frivillige arbeidet i Turlaget.

Når det gjelder naturvern står året 2017 i en særklasse. Bergen og Hordaland Turlag har i mange år arbeidet meget aktivt for å hindre kraftutbygging av Øystesevassdraget - et av de siste store vassdragene i regionen som fremdeles renner fritt helt fra fjellet og ned til fjorden. Mandag den 28. august vil for alltid vær en merkedag for naturvernet. Da besøkte statsminister Erna Solberg og olje- og energiminister Turlaget sammen med en gruppe politikere fra de øvrige partiene på borgerlig side. Til fullt oppbud av riksdekkende medier, TV og radio, slapp de nyheten om at søknadene om kraftutbygging er avslått for hele Øystesevassdraget. I ettertid er det også kommet signaler om at vassdraget vil bli varig vernet. DNT sentralt kåret saken om Øystesevassdraget til «Årets Politiske gjennomslag».

Også i 2017 har Turlaget profilert seg på en god måte i media. Turlaget er stadig både på TV, i radio og i aviser. Medlemsblad Sti og Varde holder en høy standard og tilbakemeldingene fra leserne er gode. Turinformasjonen er et flott møtested for fjellfolk. Nettsidene våre er nå også tilgjengelig på engelsk. Det er laget videopresentasjon av alle hyttene og disse videoene er nå tilgjengelig på UT.no

I 2017 gjennomførte DNT en omfattende omdømmeundersøkelse både blant medlemmer og ikke medlemmer. Det kom frem at DNT har et meget godt omdømme og står sterkt i befolkningen.

Bergen og Hordaland Turlag er stadig den nest største medlemsforening i Den Norske Turistforening. Vi har et aktivt medlem i landsstyret, og er ellers stadig aktive i viktige saker for både Turlaget og DNT.

Styret vil takke både administrasjonen og frivillige i alle deler av organisasjonen for innsatsen. Styret er imponert over den dugnadsviljen og det engasjementet som ildsjelene viser år etter år. Nettopp dette er noe av det aller beste med Bergen og Hordaland Turlag og hele DNT!

Styret betrakter året 2017 som et svært godt år for Bergen og Hordaland Turlag.

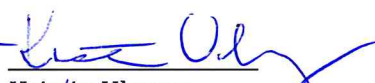
Bergen, 5. mars 2018



Svein Åge Bergset



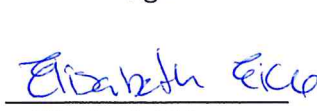
Siv Høgtun



Kristin Ulvang




Mons Ove Hauge



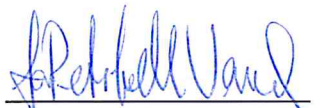
Elisabeth Eide



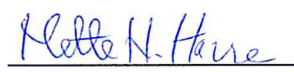
Vibeke Reigstad



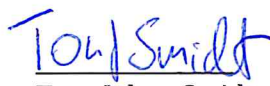
Fredrik A. Mortensen



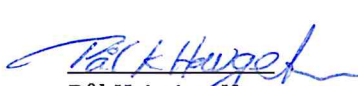
Sara Petrine Solli Veierød



Mette Nygård Havre



Tore Johan Smidt
Styreleder



Pål Kristian Haugsetun
Nestleder



Helen Ødven
Daglig leder